

Hva er rådgiving?

Elever i norsk skole har rett til nødvendig rådgiving. Gjennom sosialpedagogisk rådgiving og utdannings- og yrkesrådgiving skal eleven få hjelp til å finne seg til rette på skolen og til å ta beslutninger knyttet til framtidige yrkes- og utdanningsvalg.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 17.09.2015

Skolen skal bidra til elevenes personlige, sosiale og faglige utvikling og læring. De skal med andre ord kvalifisere elevene for et godt liv, slik at de kan fungere på ulike arenaer i samfunnet og bidra til samfunnets vekst og utvikling. Den individuelle retten til nødvendig rådgiving skal sikre at skolen oppfyller sitt samfunnsmandat når det gjelder dette.

Sosialpedagogisk rådgiving

Sosialpedagogisk rådgiving skal hjelpe den enkelte elev til å finne seg til rette i opplæringen. Den skal hjelpe elevene med personlige, sosiale og emosjonelle problemer som kan ha betydning for elevenes opplæring og sosiale forhold på skolen.

Hjelpen kan bestå i å klargjøre problemer og omfanget av dem og avklare hva skolen kan hjelpe til med. Elevene kan også få hjelp til å vurdere om de trenger hjelp utenfor skolen. Da kan rådgiveren bistå med å finne de rette hjelpeinstansene og få kontakt med disse.

Dette fagfeltet har sterke berøringspunkter med læringsmiljøfeltet og arbeidsområder knyttet både til PP-tjenesten og skolehelsetjenesten.

Utdannings- og yrkesrådgivingen

Utdannings- og yrkesrådgivingen innebærer blant annet rett til rådgiving og veiledning om

- valg av utdanning og yrker
- informasjon om utdanningsveier i Norge og andre land
- arbeidsmarkedet nasjonalt og internasjonalt
- å bruke ulike rådgivingsverktøy

Utdannings- og yrkesrådgivingen skal hjelpe elevene til å bli bevisste på sine egne verdier, interesser og forutsetninger. Dette skal gi elevene selvinnstekt og øke deres evne til å gjøre gode utdannings- og yrkesvalg. Rådgiverne skal også hjelpe elevene med å vurdere konsekvenser av valgene de gjør og de skal forebygge feil valg av utdanning eller yrke.

Rådgivingen skal bidra til å

- utjevne sosiale forskjeller
- integrere etniske minoriteter
- sikre at elevene gjennomfører det 13-årige utdanningsløpet
- ivareta et likestillingsperspektiv

Likestillingsperspektivet ivaretas ved at rådgiverne skal gi elevene hjelpen de trenger for å utvikle seg uten hensyn til tradisjonelle kjønnsroller.

Det er skoleeiers ansvar å legge til rette for at elevenes rettighet til nødvendig rådgiving oppfylles.

Hvem har rett til nødvendig rådgiving?

Elever i grunnopplæringen har rett til nødvendig rådgiving om utdanning, yrkesvalg og sosiale spørsmål.

Lærlinger og lærekandidater er ikke omfattet av denne retten.

Hvor finner du bestemmelsene om rådgiving?

Opplæringslovens formålsparagraf gir en overordnet ramme for hva skolens arbeid med rådgiving handler om.

- Formålet med opplæringa

Retten til nødvendig rådgiving i skolen er hjemlet i

- opplæringsloven § 9-2
- friskoleloven § 3-11

Selve formålet med og innholdet i rådgivingen er beskrevet i

- forskrift til opplæringsloven kap. 22

- forskrift til friskoleloven kap. 7

En nærmere beskrivelse av bestemmelsene og hvordan disse skal forstås finnes i rundskriv Udir 2-09.